— ORGAN FOR SKJERNØYFOLK UTE OG HJEMME —

NR. 1 **VINTER 1995** 27. ÅRG.

UTROLIG MEN SANT – Terje Pettersen vant !!

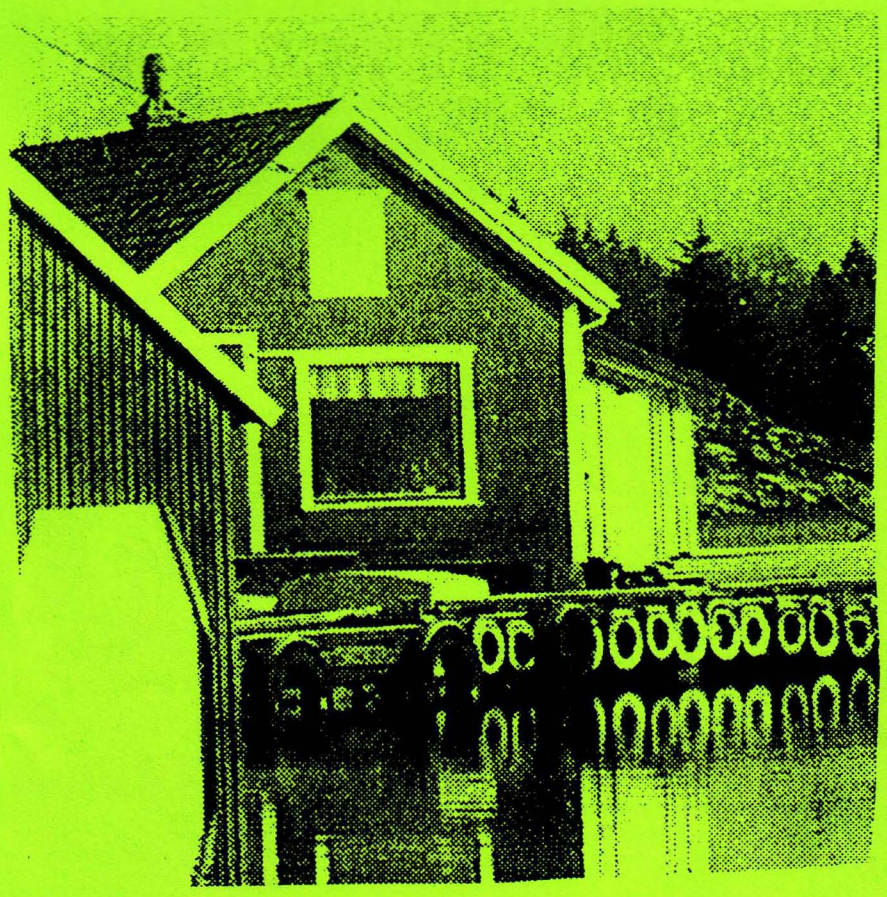

"Rosnesbrygga" som oppsittere på Farestad og Rosnes mente hadde rettigheter til er galt. (venstre del av bryggen på bildet) Terje Pettersen som kjøpte opp den gamle butikken som feiriested eier brygga og er deleier av veien ned.

Dette slo Marnar jordskifterett fast, like over nyttår da Mandal kommune gikk til sak mot ham.

Likeledes slår retten fast at den gamle "Krambubrygga" eier kommunen kun ca 4 meter og har bruksrett til ca 7,5 meter. Krambubrygga med Rosnesbryggen er totalt 21 meter.

Videre slår retten fast at hverken kommunen eller allmennheten har lov til å kjøre bil ned til brygga.

Fors. s. 2

Siden Terje Pettersen kjøpte den gamle butikken for et par år siden har det vært strid om rettighetene til bryggeanlegget. Oppsitterne mente butikken ikke eide noe brygge i det hele tatt. Bedre ble det ikke da Terje Pettersen la sin srote seilskøyte "Glade Vanvidd" ved brygga så det var vansklig å få lagt til, både av turistbåten og andre. Av denne grunn stevnet Mandal kommune Terje Pettersen for retten, og kommunen mente de hadde rimlig sterke kort på hånden for å avgjøre eidomsretten. Jordskifteretten har nå avsakt sin dom, og kommunen har så og si tapt i alle punktene i saken.
Og veistubben ned til brygga er privat, ikke som alle har trodd at den var kommunal. Derfor kan grunneierne av veien forby all kjøring med bil ned til brygga. Og Terje Pettersen og Paul Kristiansen sier nå tvert nei til bilkjøring. Dette var et viktig punkt for kommunen, for det er vanskelig å ha brygge når en ikke kan kjøre nedtil. Derfor for noen år tilbake rustet kommunen opp denne veien med overskuddsmasse og ble senere asfaltert. Men asfalten ble den gang b talt av Paul Kristiansen. For kommunen kom det klart fram fra Gunnar Skagen i retten: Det ville være utenkelig av kommunen ville investert penger i opprustning av brygga dersom vi ikke fikk adkomst med bil. I såfall ville kommunenes innvisteringer i 1977 og 1978 vært bortkastet, hevder han. Han fastholdt også at det hele tiden har vart en klar, generell oppfatning at veistubben ned til brygga er kommunal.
Kommunen fikk også full støtte av de øvrige oppsittere som hevdet at de kunne kjøre på denne veien i alle år. Noe de ønsket å forsette med.
Og med dommen i jordskifteretten så har både kommunen og andre oppsittere kun gang,sykkel og kjerreveg ned til brygga, som det var før brua over Skjernøysund kom. Å kjøre bil vil være en stor belastning for grunneiere langs veien.
Det er ingen tvil at en ny tid er dukket opp på Farestad og øya. Først blir butikken nedlagt, som har eksistert i ca: 100 år. Så forsvinner redningskøyta som har hatt fast stasjon der i 55 - 60 år. Så forsvinner veien som er privat. Og det som er igjen av allmenn komunal brygge er kun 4 meter. Nå er det kun Bergstøbryggen som kan benyttes hvis en må hente noe fra båt til bil.
Krambubrygga har i alle år vært øyas hovedbrygge. Her gikk båtrutene fra, nevner "Flødebøtta" under krigen, "Maarten" og "Siljus" som gikk Mandal - Kristiansand, vår faste båtrute som gikk til Ramsvågen (Tregde Feriesenter).Og ca: 70 - 80 % av alle ting som skulle til øya ble ført i land her. Det kan nevnes ved, bybbematriale sand grus mergel o.s.v. Det ble kjørt videre med hest og kjerre. Som oppsittere flest må vi nok si dette er vemodig, men samtidig må en forstå grunnriere og respektere deres syn.
Om kommunen vil anke dommen er ennå ikke avgjort.

Torsdag 16. februar 1995

Vil kreve betydelig erstatning etter «Stavfjord»-forliset

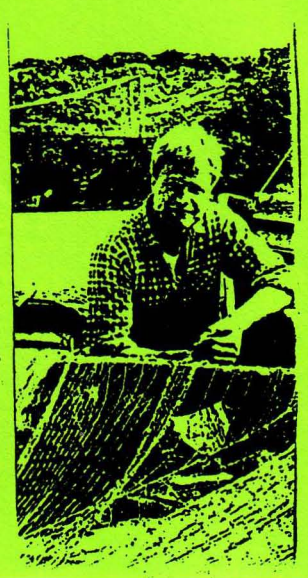

Lokale fiskere krever nå erstatning for ødelagt fangstredskap etter Stavfjord-havariet. Mandal Fiskarlag og Assuranceforeningen GARD møtes om kort tid hos Fiskerisjefen for å drøfte erstatningsoppgjør etter at dynamittskipet «Stavfjord» ble blåst til jernskrap utenfor Skjernøy for drøyt to år siden. Formannen i Mandal Fiskarlag - Sverre Gunnar Syvertsen - bekrefter at det alt i alt er snakk om et betydelig erstatningsbeløp. I tillegg vil det også bli fremsatt krav om at det opprettes et fond til dekning av fremtidige skader.

SKJERNØYPOSTEN
- ORGAN FOR SKJERNØYFOLK UTE OG HJEMME-

Redaktør: Sigurd Aalvik
Tlf. 38 26 86 11
I redaksjonen: Håkon Karlsen,
Tlf. 38 26 85 41
Georg Walvick Tlf. 38 26 86 36
og Norvald Jenssen.
Tlf. 38 26 86 75
Adr.: Skjernøy, 4500 Mandal.

Postgirokonto: 0802 5425368

Kontakt i USA:
Mrs. Agathe Thompson
865 Buck Rd., Stone Ridge
N.Y. 12484

Abonnementspris pr. år kr 40.-
USA $ 8.-

Vi er kommet til de siste dagene av februar og det er på tide med en oppsummering av vinterens fiske.
Det har vært mye halvdårlig vær med tunge bølger, med sjø som ikke ville legge seg. Men de helt store stormer har heldigvis tatt andre veier.
Fiskerne har mest fisket med garn, og med alt sjødraget er det blitt mye tang og krabber i dem. -- Det er blitt fisket en en god del lyr, torsk og sei, mest lyr i størrelse på vel 1 kg. Men seien har vært fin, ca. 1,5 kg. sløyd, men ingen store mengder av noen slag. Men med de store lengder med garn som brukes, blir det en god del fisk tilsammen.
Rekefiskerne har fått tålige fangster, når været er lagelig, men det har vært mye landligge for dem.
Ja dette var lite nytt om fisket, men nå går det mot vår og lysere tider - det er faktisk lyst til kl. 6 om kveldene nå, og da blir det nok finere dager på sjøen og kanskje gode fiskenyheter i neste Skjernøypost.---------

Ungdonsforeningen. Fors. fra s. 4.
Det har vært en stor dugnad, med vasking og rydding utenfor, men mange små. Har fått asfaltert foran inngangspartiet, og vi har hatt brannøvelse. Stolene og bordene i Storesal må forsterkes. Blir gjort på dugnad i år.Til kjøkknet ble det også innkjøpt komfyr.
Valg av diversse styrer gikk greit Åshild Aalvik gjennvalgt som forkvinne. Med i styret er Roald Syvertsen,Olav Aalvik, Alf Tore Gundersen, Anne Karin Jenssen.
Ungdomsgruppa har Bjørg Greipsland, Tom Inge Dyrstad, Sigurd Aalvik, Marion Abrahamsen, Inger Marie Aalvik og Endre Walvich.Videre styret i Yngres er Monika Gundersen og Ingebjørg Austrud. Eilif Ch. og Georg W. er med som hjelper.
Videre frammover er det "Ekteskapkurs" v./Ingeborg og Bernt Liodden. "kommunikasjon i et parforhold". Ungdomsforeningens utloddning blir lørdag 25. mars kl 17.00. Barneforenings utlodning 26. april, Vårfest fredag 28. april.
Oppforder til å følge med i den lille folder som alle har fått.
Søndag 19. febr. hadde menigheten gudstjeneste og årsmøte. Da kom det igjen spørsmål om nytt orgel. Underskelse har vært. Nytt pipeorgel ligger på ca: 300.000 Til nå innsamlet med renter kr 154. 000. Spørsmål om en kan finne et godt brukt?
Til slutt vil vi nevne Juletrefestene som var glimrende, både Ungdomsforeningebs og Søndagskolens. begge var godt besøkt.
Velkommen til virksomheten i Kappellet i 1995 om du er Skjernøybeboer, hyttebeboer, tutgående eller turist.

Ungdomsforeningen

Årsmøtet ble holdt onsdag 7. des. kl 19.00 og ca: 25 medlemmer var møtt fram. Årsmeldingen som ble lest opp viste det har vært et arbeidsomt år, som foreningen kan være stolt av, for de store oppgaver vi har tatt på oss og mestra, både økonomisk og praktisk. Det starta alrede 6. jan i fjord. Da møtte en hel geng mannfolk opp for innformasjon og arbeidsfordeling. Kjøkknet var saken. Mandag - tirsdag - torsdag skulle det jobbes, en gruppe hver uke, som rulerte. Alt gikk med liv og lyst, og resultatet er vi vel alle godt fornøyd med som ble innviet til utloddningen 26. mars. Et helt nytt kjøkken. Vil få rette en stor takk til alle som har bidratt- i det praktiske eller økonomiske. For som vi vet - alt er betalt, og det på 8 månder. Og etterisoleringen av huset som skulle gjøres når kjøkknet var betalt er også gjort. Så det er helt fantasktisk. Føler dette har vært en oppgave vi har fått velsingelse for, alt har gått lett, så at vi kan si "Stol på Herren - han skal gjøre det-".

Av fester har det vært fire av, Krabbefest, fastelavensfest, rekefest og sammlingsfest. To møtuker en ved Knut Svein Dale og en ved Bjarne Chtistensen. Begge godt besøkt. Av vanlige onsdagsmøter har det vært seks. Så er det bønnegruppe en onsdagskveld i månden. Kveldsbibelskolen har hatt 6 ganger, 3 i vinter og 3 i høst. I høst var vi 24 påmelt, tema var Sorgarbeide. Et dypt lærerikt emne. Det har vært 3 kosekvelder + høstoffer med inntekt Indremisj. Innkommet kr 4016,- Ny rekord på utloddningen, innkommet kr30230,- Fisketuren gikk som planlagt med godt frammøte. Stensaker var med for 22 gang. Videre har det vært 10 styremøter derav 2 sammen med de andre styrer.

Fors. s. 3

EKSTRAJAKT PÅ ELG.

Som vel noen av dere husker var Skjernøy jaktlag ute på en ekstra jakttur i november, etter en"mannevond"elg. Vi trodde det skulle greie seg med en advarsel og"kjeppjaging". Men det holdt desverre ikke. Den 1,1/2 års gamle kua ble mer og mer aggresiv, og plaget etterhvert ganske mange mennesker på vestsiden av øya. Turgående og andre fikk litt for mange "minnerike" opplevelser.
Søndag 22. januar ble den lagt i bakken like ved Sundsveien på Dyrstad. Viltnemda hadde selsakt på forhånd gitt tilatese til felling. Dyr som felles på denne måten tilfaller viltfondet, men det enkelt lag får vanligvis anledning til å kjøpe kjøttet. Slaktevekten var ca: 130 kilo, så det ble en pen sum på viltfondet med en kilopris på ca. kr 40,- Noe særlig mer bør man ikke betale, det er mye arbeid med frembringelse, flåing og partering.
Heldigvis er det fremdeles en god "stab" med elg igjen, tre elg holder sammen ien flokk, i tillegg til 1 eller 2 enkeltdyr.
Reven er ellers på full fart inn i faunaen igjen, etter flere år med reveskabb. Den"lille"vinteren vi har hatt har vist stor tetthet med spor, og flere har meldt om å ha sett rev. Så dersom man ønsker en høy rådyrkvote i fremtiden, må nok rådyrjegere ut av omakroken og holde Mikkel litt i sjakk.

Evert.

Når det gjelder den "mannevonde"elgen var Bjarne Christensen ute for en oplevelse på Stølen i Valvik. Han traff på elgen og de gikk i møte fra hver sin kant. Tilslutt syns Bjarne de var nærne nok så han stoppet, men det gjorde ikke elgen. Han begynte å trekke seg tilbake og gikk opp på en stein.Elgen sto der ved steinen og snøftet. Bjarne prøvde å hive noen pinner og greiner på den men elgen ledde seg ikke. Omsider gikk elgen vekk og Bjarne kom seg ned av steinen. Men da snudde Elgen og Bjarne måtte opp på steinen igjen. Elgen sto der da og viftet med ørene.
Men omsider ble elgen lei og gikk sin veg. Bjarne trodde ikke elgen ville gå til angrep på han, han var vel nærmere nyskjerri. Men for sikkerhets skyld fant han det var greiest å gå opp på steinen.

Her følger resten av "En historie fra virkeligheten".
fra forr. nr.

Den korte tid jeg hadde vært til sjøs, var ikke noe herlighet å se til bake på.
Det var en datter i huset. Anny het hun, og var eneste barn.
Vi ble meget glade i hverandre. Vi var jevnaldrende, å var meget sammen. Når sauene skulle fores eller sankes, var det alltid vi to som måtte gjøre det.

Jeg hadde vert på Shetland i over et år, å følte meg som hjemme. Da kom der en skute som skal laste fisk for Spanien, og de manglet en mann. Og skipperen ville at jeg skulle bli med. Utferdstrangen lå fremdeles i blodet. Jeg hadde alltid hatt slik en lyst til å komme langt ut i verden, og nå hadde jeg anledningen å slo til.
Folkene som jeg var hos ville slettes ikke at jeg skulle reise, og Anny var rent vemod stemt, å ville aldri høre tale om å reise.
Imidlertid kom dagen da skipet var klart til å seile. Men det ble en langt mere sorgfull dag enn jeg hadde tenkt. Det å forlate disse gode snille mennesker på Shetland. Og jeg angret det ofte senere.
Skipet var engelsk, og en god og solid skute. Språket var jeg nå også tålig fortrolig med, men jeg var jo ingen fullbefaren sjømann, og det tok sin tid før jeg var helt fortrolig med sjølivet.
Men det gikk omsider det også. På Shetland hadde jeg jo bare arbeidet med fiskeri.
Forholdene om bord var ganske bra. Vi var ti manns besetning, og kosten var ganske bra. Men det ble alltid presset med seil, og det var en meget god seiler. Så der var ikke lenge før vi var ved Gibraltar.

Vi skulle inn i Middelhavet, til et lite sted på syd kysten av Spania. Jeg følte meg som riktig fullbefaren sjømann da vi kom in i Middelhavet. Vi hadde hittil hatt et riktig fint vær og en rask reise. Plassen hvor vi skulle losse var et meget utsatt sted på kysten, så vi måtte ligge for anker. Vi hadde losset en del av lasten da det brygget opp til på land storm. Anker og kjettinger var gode greier, men sjøen ble så alt for stor til at noe kunne holde, og omsider røk begge kjettinger og skuta gikk på land å ble til pinneved i løpet av kort tid. Det var et særdeles hell at det var dypt vann helt inn der hvor skuta gikk i land.
Sjøen brøt over hele skipet, så vi ble kastet på land. Vi ble alle berget, men vi var flere som ble temmelig forslått.
Jeg hadde brukket det ene beinet, og mistet alt tøyet.

Det var en ganske liten by som lå et lite stykke fra kysten, og der til ble vi omsider transportert på en handkjerre. Vi kom inn på et slags sykehus, men det var skralt i alle måter. Lege kunsten stod ikke høyt den gang, og spesielt ikke i Spania.
Jeg ble liggende her lenge. Benet ble satt galt sammen, og måtte brekkes opp, gang etter gang. Til slutt fant de at de ikke kunne få det skikkelig, og jeg ble sent til Barcelona. Her gikk det bedre og det gikk ikke lenge før kom meg ut av hospitalet.
Men riktig sterk i foten ble jeg aldri.
Jeg var blitt kurert for sjølivet, og angret bittert på at jeg hadde forlatt Shetland, hvor jeg hadde hatt det greit. Men det nyttet ikke å sette seg til å "mimre". Jeg måtte se til å søke meg til sjøs, eller på annen måte få meg noe arbeide, så jeg kunne opprettholde livet. Hittil hadde jeg vært forpleid på rederiets rekning, men nå var det slutt på den herlighet.
Jeg fikk omsider noen småjobber med lossing av skip, og det gikk bra en tid. Men så fant spanjolene ut at jeg som utlending tok arbeidet fra dem, og så måtte jeg slutte.
Det var meget vanskelig å få seg hyre, så jeg ble gående ledig ganske lenge. Men spanjolene var greie, så jeg behøvde ikke å sulte.
Jeg fikk alltid mat, og det var mye frukt der nede. Jeg ville helst oppover til Nord - Europa, men dit var vanskelig å komme.
Omsider fikk jeg da hyre med en danske, en skonnert som skulle til Tunis.

Reisen over Middelhavet gikk som normalt. Det var somme tider fint varmt vær. Da vi kom utenfor kysten av Tunis, var det i mørkningen om kvelden det hente. Vi hadde nok hørt tale om at Tunis var et gammelt sjørøver rede, men vi trodde ikke stort på det. Styrmannen gav oss likevel ordre om å holde god utkikk. Det ble blikkstille, og vi to gutter som hadde vakt forut hadde nok sovnet. Vi våknet begge ved at vi ble slått i svime og så kneblet, å slengt på dekk. Vi forsto at det var sjørøvere som vi hadde fått om bord, og som romsterte over hele skuta.
Vi var lastet med stykkgods, som for en stor del bestod av vin og cognac. Vi hørte at de brøt opp lugarene og brekte opp kasser og tønner av hjertens lyst.
Omsider be de ravende fulle å begynte å sloss. Det ente med et forferdelig spetakkel, som syntes som om de drap hverandre. Men omsider kom de seg da ned i båtene og vi hørte ikke mere i fra dem.
Vi to som lå forut, ble liggende kneblet og bunnet for vi kunne ikke komme løs. Hvordan det var med dem akterut viste vi ikke, enten de var døde eller levende.
Omsider hørte vi livstegn. Det var en liten kahyttsgutt, som hadde hørt da sjørøvere kom om bord og hadde slått skipperen og styrmannen i svime og så låst kahyttsdøren. Han hadde fått stukket seg inn i et lite rom under kahytten, uten at røverne fikk se, eller fant ham.
Han kom å for befridde oss fra våre bånd. Det så forferdelig ut på dekk etter bataljen, men det gjaldt fremfor alt å få befridd offiserene og det øvrige mannskap. Skipperen og styrmannen som hadde vert innlåst, hadde fått den verste behandling. De var begge med bevissthet, men meget dårlige. Omsider fikk vi alle sammen fri, men de fleste av oss var så svake at vi lite og ingenting kunne gjøre.
Det var blitt lys dag, og fra land var det blitt observert at noe ekstraordinært måtte være i veien med skuta. Myndighetene sendte ut en båt som hjalp oss til land.
Det ble gjort fler forsøk på å finne røverne, men det ble aldri spurt, eller hørt noe mere til dem. Til det hadde de nok for mange tilhengere og allierte som ikke ville røpe tilholdsstedet deres.

Etter at vi hadde losset i Tunis, som jo tok nokså lang tid etter alt bråket med sjørøvere, lastet vi inn bygg med ordre for England.
Jeg hadde nå fått nok av sjøen, å angret mere en noen sinne på at jeg ikke hadde slått meg til på Shetland. Men jeg ville nå se å komme meg hjem så snart som mulig. Etter en lang og stormfull reise kom vi til England. Det var vinter, og vi hadde fått vinterstormene i all sin harme så det smakte å komme i trygg havn.

Skrive kunsten var det ikke mange som var særlig kyndige i den gang, og særlig ikke fremmede språk som engelsk.
Styrmannen var en riktig grei kar, og jeg fikk ham til å skrive hjem, og til Anny på Shetland. Dette var det første brev som jeg hadde sent siden jeg reiste hjemmefra, og jeg hadde heller ikke hørt noe hjemmefra siden jeg reiste.
Men i England traff jeg folk fra mine hjem kanter, som fortalte om forholdene hjemme, og hjemlengselen tok meg. Jeg bestemte meg for å kvitte dansken for å få en leilighet med en skute som skulle hjem til Norge.
Om bord i dansken hadde jeg hat det greit, og jeg hadde en ganske stor avmønstring.
Jeg fikk hyre med et Arendals skip som skulle hjem til Arendal.
Reisen over Nordsjøen gikk greit.
I England hadde jeg dresset meg opp, så jeg synes selv jeg var en fin kar. Det var nå over tre år siden jeg forlot hjemmet som ung gutt, og nå stod jeg igjen på fedrelandets jord. Jeg synes selv å ha opplevd mye i denne tiden, mye mere enn en ungdom på min alder skulle kunne oppleve.

Her slutter Hans sin fortelling fra sin omflakkende begivenhets fulle ungdoms liv.
Hans kom hjem, og var en riktig kjekk og kraftig bygget ungdom. Men de økonomiske forhold i hjemmet var fremdeles små, så noe annet enn sjøen som levevei var det ikke.
Etter en stund reiste Hans igjen til sjøs. Han hadde imidlertid fått brev fra Anny på Shetland, kanskje la han kursen i den retning, ingen vet. Hans ble aldri hørt fra siden.

Nedskrevet av Kaptein Christian Pedersen Dyrstad.

DET VAR I KRIGENS TID 1.

Siden det er 50 år siden frigjøtingen, så vil vi ta med et interju med Alf Pedersen som ble gjort i 1991. Det er langt så vi må ta noe i flere nummere frammover.
Alf som da var 72 år opplevde hele krigen her på øya. Han var da fisker.
- Hva husker du fra krigens begybbelse?

Vi lå ute på Krågeboen og så hørte vi de skjøt så kraftig fra Odderøya utforbi Kristiansand.Vi så røk også(morgen 9. april 1940), vi hadde nok hørt om torpederingen av "Rio de Janeiro" ved Lillesand kvelden før,så når vi kom hjem hørte vi på nyhetene at det var brutt ut krig, og ikke så lenge etter, ja vi holdt på med å kjøre inn noe ved,de holdt på å rive buene på Gismerøya så vi kjøpte ved derfra, da det kom inn et stort skip til Kleven som het "Hektor" som var lastet med hvete. Da var det full sjau med å få losse denne før tyskerene fikk lasten. De var rundt og samlet inn sekker, ja vi måtte levere fra oss alt av sekker vi hadde. Sekkene ble fylt opp med hvete og fraktet hit til øya Alle fra Skjernøy var med på denne ut lossingen. Sekkene ble lagret forskjellige plasser og her i Valvik ble huset til Bjarne Christensen som da stod tomt, fylt opp med sekker. Sekkene ble hentet omsider, men det ble brukt ganske mye av hveten før den ble hentet.Denne "Hektor" var et kraftig dampskip som ikke kunne flyte inn til Klevebrygga, så det måtte legges en annen båt i mellom.

-Hvordan gikk det ellers med drivstoff til båtene og fisket?
Ja bensin klarte vi oss ganske bra i begynnelsen av krigen - senere ble det vel åfyre med knott. Nå var jeg nokså heldig stilt da jeg hadde postkjøringa til Ryvingen, så fyrmester Johannesen kom gjerne med noen kanner med solarolje (diesel olje) som jeg fikk. Så var det en bitte liten tankbåt som pleide å gå inn til flyplassen, han gikk inn Skogsfjorden. Denne båten gikk fast på kysten, og denne fikk vi byttet til oss flybensin.Båten pleide å lande i Skjernøysund, skipperen var alltid så god kompis med Severeine i Skjernøysund, vi brukte fisk eller spekemakrell i bytte. Det var bare å ause opp fra tankene, og fylle opp i det vi hadde med oss av kanner og slikt. Til og med brønnen i båten fylte vi opp med denne bensinen. Bensinen hadde en veldig sterk lukt så vi måtte gjemme den unna, var ikke så grei å lagre i sjøbua.det var mest fullt alle de kanner og fat vi hadde og gjemte det i urer og bak steiner. Det var jo ikke plast kanner den gang, så det var jerntønner o.l.. Han som førte denne tankbåten var så sinna på tyskerene for de hadde tatt huset hans, da han ble spurt hvorfor lasten minket svarte han at han hadde vært på grunn og måtte hive ut litt for å lette båten, og dette gjentok seg gang på gang. Det var bare en bitteliten tankbåt.

-Disse knottgeneratorene som ble satt på båtene, hvordan fikk dere fatt i dem?
Vi kjøpte, tror vi ga kr 800,- for dem og de virket bra, hadde min i mange år. Knotten måtte vi kjøpe, det var trekull. Selve generatoren var heller bare noen tynne blikkplater.

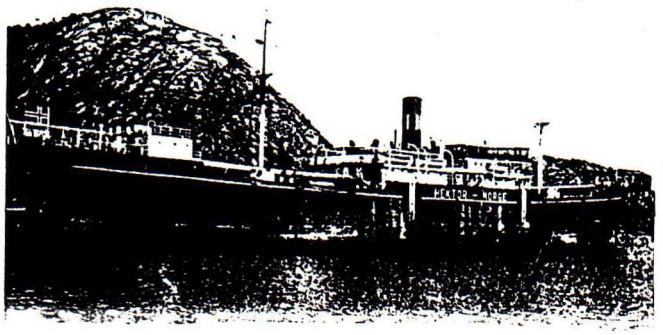

«Hektor», som losset korn i Kleven i april 1940.

Fors. neste nr.

OM KRIGENS SPILL.

Vi har alle hørt om evakueringen i 1941. Flere av de eldre har også opplev den. Det har vært studert på hva grunnen kunne være til at de fjernet alle innbyggerne fra Skjernøya og fastlandet innenfor, og laget sperresoner på sjøen.
Det de den gang mente seg å vite var at det var storstilte landgangsøvelser til en invasjon i England. I følge en artikkel i "Lindesnes" av John Møll, i desember i fjor, var en fra major Laudals organisasjon vitne til disse landgangsøvelsene med både soldater, kanoner og hester. Det gikk jo rykter om at tyskerne på den tid hadde planene klare om en slik invasjon. --- I ettertid er det kommet opplysninger som tyder på at det hele var et stort narrespill, for å villede de allierte og bortlede deres oppmerksomhet fra forberedelsene til den store invasjonen i Russland samme sommer.---

Det samme kan sies om Laudal-organisasjonens illegale arbeide på Sørlandet de første krigsår. Bare at dette hadde så mye større omfang og fikk dramatiske konsekvenser for mange gode nordmenn.
I boka "Frihetens flamme" sier Kristen Taraldsen at organisasjonen gang på gang fikk melding om at invasjon av Norge var nær forestående. Det gjaldt derfor at de til enhver tid var forberedt til å slå til, når tiden var inne. De hadde til og med kodenavn på denne planen - Jupiter. -- De mener senere å kunne slå fast at det hele var et gigantisk narrespill, for å binne så mange tyske tropper som mulig i Norge og for lettere å kunne forberede invasjonen i Nord-Afrika, som kom i november 1942. De fikk heller ofre hundre mordmenn eller flere, hvis det kunne lette tapene til de over 100.000 soldatene som landet i Afrika. Krig er krig!
Vi vet at det var flere som mistet livet under opprullingen av denne organisasjonen. Vi vet også at det var Skjernøyfolk med i de illegale styrkene; German Gabrielsen, Edgar Berge og Rasmus R. Rosnes var med der. De to førstnevnte ble tatt og fikk lange år i tyske konsentrasjonsleirer. --- Når vi nå snart skal feire 50-års minnet for krigens slutt, skader det ikke å minnes dette. --- Kampen for frihet og selvstendighet er aldri lettvunnet.----------

Skjernøyposten for 25 år siden.

Skjernøyposten er blitt så gammel at vi kan se tilbake på 25 års virksomhet. Vi har lys til, fra tid til annen, å dra fram noen spesielle hendelser fra den tiden. Vi kan jo kalle det en mimrespalte.

Fimbulvinter.

Ca. 1. febr. 1970. Vi er blitt beriket med store snømengder i vinter. Brøytekantene over øya er mange steder en mannshøyde. 8-10 ganger har bussen som henter skolebarna, ikke greid å komme over.--- Da vi våknet om morgenen 10. febr. og så utover havet, var det bare is å se, både østover og vestover.
20/2.Det er drivis i sjøen og fastis i fjordene og det er etter hånden blitt enorme snømengder. Skiføret er ypperlig og barna stortrives og er ute på ski hver dag. Dagbok 24. februar. Hjelp, vi drukner i snø. Dette er rett og slett forferdelig. Det vi har vært igjennom disse 5 dagene, skal en nok langt tilbake i sagaen for å finne maken til. --- Snøen lesset ned og vokste, fot etter fot -- og fonnene har antatt fantastiske dimensjoner. Brøytebilen måtte gi opp i går. De kom til Juvika, men da var det også stopp. Så nå er vi helt isolert. Havisen ligger inn til de ytterste skjær og delvis studd inn i fjordene. Det er fastis til Kollaskjær, i Nordfjorden og i Dyrstadhavna. ----------

Vi mottok et brev fra Bjarne Valvik i høst, som skulle ha vært med i julenummeret. Vi kan bare beklage at det ble forlagt og ikke kom med. Det er så interessant at vi vil gjerne ta det med denne gangen.
Vi vet at han har gjort fantastisk mye ut av eiendommen de kjøpte der borte, med både treplanting og blomster, og har mottatt pris og medalje for dette.---

Til Skjernøyposten.

Først vil jeg takke for Skjernøyposten.
Som smågutt var jeg meget på Skjernøy hos min fars slektninger på Farestad, Valvik og Dyrstad. Jeg har så mange minner som jeg nå i min alderdom gleder meg over, jeg blir 90 år 28. oktober.
Da jeg leste om folkevandringsgården fikk jeg lyst til å fortelle at jeg har eid stedet hvor slaget i Hafrsfjord stod og hvor Norge ble til.
Både jeg og min kone er gartnere. Vi var på Østlandet og fikk vite av konas far, som bor i nærheten av denne eiendommen, at den var til salgs. Jeg reiste bort hit. Eiendommen var utleid i mange år og alt var i uorden, men jeg så hva det kunne bli til. Eiendommen lå som et spyd ut i Hafrsfjord.

Etterhvert fant vi mange ting som viste at her hadde bodd folk fra steinalderen og senere. Oppe på en stor haug fant vi spor etter en stor gravhaug og rester etter en grav. Ytters ute ligger Ytraberget hvor der ligger tre steinhus som er ødelagt, fra folkevandringstiden for tusen år siden. Her på Ytraberget foregikk siste del av slaget i Hafrsfjord i år 872. Det var her Norge ble ett rike.
Her var store festligheter i 1972, med kongebesøk. Vi fikk en gullmedalje.-

Litt lenger inne ligger den fine store båtstøen fra vikingtiden.
De som bodde her visste ingenting om dette.
I 1981 solgte vi utmarken til Sola kommune og stedet er fredet, også på grunn av mange forskjellige slags ville blomster.

Vi har jo hytte i Valvik, men jeg og min kone er så gamle at vi ikke kan komme dit. Jeg har et bilde av Vågskjeften ved nattbordet og kan se det hver dag.

En hilsen til alle jeg kjenner, det er ikke så mange nå.

Bjarne Valvik Våganesv. 22, Sola.

SMÅNYTT FRA ØYA

Før om ærene var det vanlig at det kom drivgods inn til land ved uvær på vinterstid, tømmerstokker, planker og bord. Men det er noe som skjeldent forekommer nå til dags. Til dels fraktes mye over land og til dels er båtene blitt tryggere. Ikke desto mindre kom en masse planker drivende nå i januar. Det må ha vært en mengde av dem, for de drev inn i alle bukter og viker, for s.o. lig vind og strøm. Det var fine planker av forskjellige dimensjoner, mest 2x8, 2x6 og 3x8 tommer. Flere her på øya fant en del, fra få til over 100 stk. Ingen vet hvor de stammer fra, da ingen båter har meldt fra om tap av dekkslast eller lignende.--------

Angående lokalplanlegginga på øya, så skulle fylket ta standpunkt til denne i januar. Dette er nå blitt utsatt til mars. Kloakkplanen er jo vedtatt, men de kan ikke gjøre noe med denne før også reguleringsplanen er godkjent. Den offentlige kvern maler som bekjent langsomt.

I vinter ble det satt opp de etterlyste autoværnet på veistrekningen Farestad Valvik. Strekningen er nå klomprtt ferdig, men mangler asfalt. Håper den må komme nå, har ventet på den i en årrekke---.

Skjernøy vel skal ha årsmøte på Grendehuset 14. kl 19.00

Vi gratulerer hjerteligst Marit Handal, Y. Farestad og Arne Svindland, Marnardal som forlovet seg nå i januar.------

Videre gratulerer vi Elin og Jan Øystein, Dyrstad med en gutt den 26/1.----

Våre gratulasjoner går også til Siv Heidi Egra og Knut Ljosland med en jente 25/2. De bor på Dyrstad.----------

Beveren i Farestadkjønna har vært noe plagsom. Den rydder nesten alt av trær langs vannet. Men den har ikke vært så god å få tatt, selv om det hvert år har vært søkt om fellingstillatelse, noe som har vært invilget. I år har en greid å få tak i den med felle. Tror neppe det er flere igjen. Kan alrede merke at vannet i kjønna er mye renere. Alle planter i vannet var vekk.-- Grunneierne er mer interessert i å kalke og prøve å få fisk i vannet igjen. Også Østerkjønna i Skjernøysund har bever. Får håpe de ikke trekker over til Farestadkjønna.

Et nytt barnekor er startet av søndagsskolen her ute. Gunhild Hågan Walvick, Linda og Marit Handal er ledere av koret, og hele 23 barn fra 4 år og oppover har møtt frem til øving. De har alrede hatt sin debut på søndagsskolens bollefest, og skal også synge på første familiegudstjeneste på kapellet i mars. Et glimrende tiltak.-------

Selv om vi ikke har hatt mye vintervær har det vekslet mye mellom regn og et par kuldegrader, og det har skaptsvært glatt veibane. Men vegvesenet har vært utrolig flinke til å "strø" her ute hos oss, så noen større ulykker har vi ikke hatt. Men det forhindrer ikke at en alltid må være obs. på at det kan være glatt.--------

Der blir 3 konfirmanter her ute i år, nemlig: Line Dyrstad Solvang, Ronny Greipsland og Nora Olsen fra Tregde. Dagen er søndag 21. mai. --------

Det er 6 russ her ute i år og det er: Helene Jenssen og Stein Ove Abrahamsen, begge Dyrstad, samt Vibeke Kristiansen, N. Farestad. Alle tre blå.
Og videre Marit Handal, Y. Farestad, Rolf Kristian, Valvik og Endre Abrahamsen. Og disse tre er rødruss. ----------

Vi har hatt mange milde vintre i de senere år og denne føyer seg pent inn i rekken av de såkalte 'slovintre'. Med unntak av vinteren i fjor, må vi tilbake til vinteren 86 - 87 for å finne en virkelig vinter.
Så mild og fin førjulsvinter skal en vel lete lenge etter.
Ja det var faktisk roser som blomstret like til julaften.
Mildværet fortsatte i januar og februar. Bare enkelte dager var det noen få kuldegrader. Men vi har hatt en uhorvelig mengde nedbør i disse 2 måndene. Kanskje godt at det kom som regn. Men vi hadde ett unntak. Lørdag 11. febr. fikk vi et realt snøvær. Men alrede søndags morgen gikk det over til kraftig regn, så det ble et gedigent slapseføre.
Været har skiftet brått. Fra en dag med stille og sol til neste med kuling og regn - og motsatt. Det har vært jevnt ganske tung sjø, særlig i februar. Men vi har hatt mye flott vær også. I januar var det faktisk hele 10 dager som kunne få betegnelsen 'Nydelig' Busker og trær har store knopper og krokusen er forlengst utsprunget. Det skulle borge for en tidlig vår, men en kan aldri vite. Men det vil vi vite mere om i vår neste utgave i begynnelsen av juni. ------

---